cũdo: qñ̄o in pñ̄ti vita eſt homo vas ſter
corum. Vñ̄ Michee. vi. Humiliatio
in medio tui eſt. Quod patꝫ. qꝛ om̄ia q̄
exeunt de corꝑe humano tam abhomi/
nabilia ſunt ꝙ generãt nauſeã ipſi hoī.
¶ Quītum eſt exemplum humilitatis
xp̄i. quia remediũ tumoris ē humilitas
xp̄i Erubeſcat homo eſſe ſuꝑbus. quia
humil'factꝰ eſt deꝰ. Intolerabil' em̄ eſt
illa ſuꝑbia ꝙ miles ſedeat ſuꝑ ſcamnuꝫ
cũ rex ſedeat iuxta eũ ſuꝑ terram. Ber/
nardus Solus eſt magiſter vere humi
litatis xp̄s. qui ⁊ humilitatem v̄bo do/
cuit. Math. xi. Diſcite a me quia mitꝭ
ſum ⁊ humilis corde. Et inſuꝑ oꝑe mõ/
ſtrauit ſe vſqꝫ ad mortẽ exprobratiſſimã
inclinãdo Et ꝑ hoc tantũ ſe humiliauit
quantũ ſe humiliare potuit. qꝛ cũ domi
naret angelis immortalibꝫ: dignatus ē
ſeruire mortalibꝫ. mori ꝓ mortalibus. ⁊
etiã occidi pro mortalibus Augꝰ. Que
ſuꝑbia ſanari p̄ōt. ſi humilitate dei non
ſanatur. ¶ Sextum remedium eſt con
ſideratio illius diſtricti iudicij: quod ſpe
cial'r erit ad humiliandum ſuꝑbos. vbi
dñ̄s abũdanter retribuet facientibꝫ ſuꝑ
biam. Eſaie. ij. Dies dñ̄i ſuꝑ omnẽ ſu/
ꝑbum ⁊ arrogãtem. Vñ̄ Eſaie. xxviij.
Pedibꝫ conculcabitur corona ſuperbie
Et nõ ſolum ſuꝑbus humiliabit' in fu/
turo: ſed etiã quãdoqꝫ humiliat' in p̄ſen
ti vita. Unde legitur exemplũ. ꝙ q̇daꝫ
aduocatus diues ⁊ potens ꝓpter nimi/
am ſuꝑbiam noluit hoībus pauperibꝰ
loqui: q̇ iuſto dei iudicio poſtmodũ īfir/
matus dixit ſe eſſe cattũ. ⁊ ſic ſe ſub ſcã/
no locauit. vel ſe ſub lecto abſcõdit. Et
quãdo req̇ſitus fuit ab amicis vel cog/
natis ſuis. cur hoc faceret. Reſpondit
qꝛ cattus ſum. ⁊ ad moduꝫ catti operor
Et quando monitus fuit ob ſalutẽ ani
me ſue de ꝑceptione ſacramentorum. ſꝑ
reſpõdit: cattus ſum. ⁊ ſic miſerabiliter
ſine omni contritiõe ⁊ confeſſione. ⁊ ſine
ſacramentis obijt. quia ſ'm dictũ chriſti
Qui ſe exaltat humiliabitur.

De inuidia.

Secundo videndũ eſt de inui/
dia. que ſ'm Grego. ideo ex ſu
ꝑbia naſcitur. qꝛ ſuꝑbus inui
det ꝙ aliꝰ ſibi coequat'. Et d̄
inuidia hic dicẽdo p̄mo ponemus ea q̄
poſſunt valere ad deteſtatõem huiꝰ pec
cati. Scd̄o qñ̄ ſit pctm̄ veniale vel mor
tale. Tertio tangemus aliq̇d de ſpecie
bus eius. Quarto qñ̄o ſe occultat ſub
triplici ſpē virtutũ. Quīto remedia con
tra illud viciũ A ¶ Quantũ ad p̄/
mũ ſciendũ. ꝙ inuidia ſ'm Augꝰ. eſt do
lor aliene felicitatis. Et d̄r ab inuidẽdo
qꝛ ſcꝫ nõ p̄ōt videre bona alioꝝ. Johes
aũt damaſcenꝰ. li. ij. ca. xiiij. dicit. Om/
nis iuidia eſt triſticia de alienis bonis.
Ad deteſtatõnem vero huius vicij ſ'm
Guil. lugdunẽ. p̄mo facit hoc. ꝙ hoc
viciũ eſt peccatũ in ſp̄m ſanctũ ſ'm vnaꝫ
acceptõem. quia eſt contra bonitatẽ dei
que ſp̄ũi ſancto approp̄atur. ⁊ ſic oē pec/
catum quod ex certa malicia ꝓuenit. eſt
peccatum in ſp̄m ſanctum. Vñ̄ inuidia
cum ſit ex certa malicia: peccatum eſt in
ſp̄m ſanctum. Hic ergo manifeſtũ eſt ꝙ
īuidia eſt valde magnũ peccatũ. ¶ Se
cũdo facit ad deteſtatiõem huius vicij
hoc ꝙ ip̄m eſt oppoſitum charitati Vñ̄
ſicut charitas excellentiſſima eſt v̄tutũ.
ſic iuidia peſſimũ viciũ erit. Peior em̄ ē
inuidia q̄ꝫ auaricia. Auarus em̄ etſi nõ
vult ꝯmunicare bona ſua. tamẽ vult ꝙ
alij ea cõmunicẽt. Inuidus v̄o nõ vult
ꝯmunicare bona ſua. nec vult ꝙ aliꝰ ea
cõmunicet. immo inuidus eſt peior om̄i
creatura. vñ̄ Gregꝰ. ſuꝑ Geñ. Indiciũ
maxime diuine bonitatis eſt: ꝙ quelibꝫ
res cogitur dare ſeip̄am. Ab hac liber/
tate degenerat iuidus diuidens ſe a deo
et a creaturis. ſocians ſe diabolo qui bo
nis om̄ibus iuidet. ¶ Tertio facit ad
deteſtatõem huius pc̄ti. ꝙ hoc viciũ pu
re ⁊ totum malum eſt. Alia em̄ pcc̄ã ha

bent bonū apparens qđ incitat hoiem.
Vñ Areſto.iij.de aīa. Appetibile ſem/
per mouet appetitū ſub ratione boni: ſi/
ue hoc bonū ſit apparēs vel exiſtēs Sȝ
inuidia habet doloreȝ ⁊ amaritudinem
quā inuidi ꝑponūt gaudijs celi. ⁊ quā/
to aliqđ pctm̄ habet minus incitamen/
tū tāto eſt grauius. Verbi grā ſi ſenex
fornicaṫ ⁊ iuuenis ambo ſimplici forni/
catōe: tūc ſenex grauius peccat. qꝛ minꝰ
habet incitamentū. qꝛ ꝯplexio iuuenuȝ
eſt calida ⁊ humida. ſenū aūt frigida et
ſicca. vt dicit ꝯmentator. vi. phiſicorȝ.
¶ Quarto facit ad deteſtatōem huius
vicij hoc ꝙ iſtud viciū aſſimilaṫ diabo/
lo. vñ Sap.ij. Inuidia diaboli mors
introiuit in orbem terrarū. Ad litteram
diabolꝰ noſtros ꝑmos parētes ideo ſe/
ducere voluit. qꝛ inuidebat eis regnū ce
lorum qđ ⁊ ipſe ꝑdidit. Vñ adhuc ꝓp/
ter eandē cauſam hoīes impugnat Itē
hoc peccatū eſt ſignū per quod diabolꝰ
ſuos diſcipulos cognoſcit. Unde ſicut
dicit dñs Iohis.xiij. diſcipulꝭ ſuis. In
hoc cognoſcent hoīes qꝛ mei eſtis diſci/
puli: ſi dilectōem habueritis ad inuiceȝ
Sic ecōtrario cognoſcunṫ filij diaboli
ꝑ inuidiam. Itē ſunt ſocij diaboli in lu/
cro ⁊ in damno. qñ diabolꝰ lucraṫ gau/
dent. ⁊ quaſi ipſius ſuū lucrū reputant
et dicūt malū bonū: ⁊ bonuȝ malum. qꝛ
dolent de bono hoīs ⁊ gaudent de ma/
lo hoīs. ideo ſunt maledicti a đo. vt ha
beṫ Eſaie. v. Ve q̄ dicitis malū bonuȝ
et bonū malū. ¶ Quinto facit ad dete/
ſtatōem huius vicij hoc ꝙ inuidia ē val
de damnoſa ſuo ꝓprio ſubiecto. id eſt ip
ſi hoī. qꝛ conſumit vires hoīs ſicut rubi
go ferrū ⁊ vermis lignū in quo oriṫ Vñ
Hiero. O inuidia ꝑmum mordax tui/
pſius. vñ etiā Iſido. Liuor alieni boni
ſuū punit actorē Itē aufert oēm ꝑticipa
tōem totius eccl'ie totius boni Charita
tiuis eīm oīa bona erūt cōmunia Vñ
Gregꝰ. Penſent inuidi quantū bonuȝ
ſit charitas. q̄ aliena bona ſine labore fa
cit eſſe noſtra Item ꝓuat hoiem celo. qꝛ
oībus bñ ibidem ſuccedit: de quo in/
uidus triſtareṫ. vñ Seneca. Vtinā in/
uidi oculos haberēt in oībus ciuitatibꝫ
vt de oībus felicitatibus torq̄renṫ. nam
q̄nta felicium ſunt gaudia tanti inuido
rū ſunt gemitus. īmo inuidi quādoq; li
benter carēt aliquo bono ⁊ ſuſtinent ali/
quod malū: vt alius maius malū ſuſti/
neat. Exēplū legiṫ ꝙ duo ſeruierūt cui/
dā regi quoꝝ vnus erat inuidus ⁊ alter
auarus. ⁊ rex deliberauit eos remune/
rare tali modo. ꝙ q̇cquid vnus illoꝝ pe
teret tūc alter in duplo tantum haberet
tūc inuidus petebat vt ſibi dexter oculꝰ
erueret: vt alij hoc in duplo fieret.

¶ Inuidia quot modis fiat: ⁊ quando ſit peccatum mortale B

Sequiṫ de inuidia q̊t modis fiat
et qñ ſit peccatū mortale. ¶ Pro
q̊ ſciendū ꝙ inuidia multis mo/
dis fit. Primo modo qñ eſt motus pri/
mus veniēs ex natura. ſicut q̇dam natu
ral'r ſunt inuidi. ⁊ hoc nullū eſt peccatū:
cū nullo mō ſit in noſtra poteſtate. Vñ
Areſto.iij. Ethi. Deſiderijs naturalibꝫ
pauci peccāt. ergo talibꝫ ꝑmis motibꝰ
ſic naturaliter incidētibꝫ immediate ⁊ ſi/
ne mora reſiſtendū eſt: tūc nō nocent. vñ
Gregꝰ. Tēptatio cui nō ꝯſentitur non
eſt peccatū: ſȝ eſt materia exercēde virtu
tis. Scđo modo eſt dolor alieni boni.
Tūc ſm Hermānū de ſchil. homo pt
triſtari de bono alterꝰ nō ex eo ꝙ alius
habet illud bonū: ſȝ ex eo ꝙ illud bonuȝ
ſibi deficit qđ iſte habet. ⁊ hoc ꝓprie eſt
zelus. vt dicit phs.ij. Retho. ⁊ nō inui
dia. Vñ dicit iuidia ⁊ inuidere prauū ē
et prauoꝝ. zelus aūt iuſtoꝝ eſt. Et ſi iſte
zelus ſit circa bona ⁊ honeſta: laudabiꝉ
eſt. ſi aūt circa bona tꝑalia pt eē ſine pec
cato ⁊ etiā cū pctō ſm ꝙ ille appetit ad fi
nē bonū vt inde elemoſynā ⁊ opa miſe/
ricordie faciat. vꝉ ad finē malū vt iñ ſup
biret ⁊ luxurioſe ⁊ crapuloſe viuerȝ. ⁊ ſic
appetēt tꝑalia tūc eſſȝ pctm̄ Tertio mō

qñ q̇s dolet de bono alteriꝰ in q̄ntū ē ſu
um vel alioꝝ hoīm bonoꝝ ⁊ cōitatis no
cumentū: ⁊ hoc etiā nō eſt ꝓprie inuidia
⁊ pt̄ eſſe ſine peccato. Vñ dt̄ gregꝰ. xxij
li. moraliū. Si em̄ alicui bñ ⁊ pſpē ſuc/
cederet in corpe tp̄alibꝫ: ⁊ eſſet eidē oc/
caſio peccandi: ⁊ in detrimentū aīe ſue.
licite de hoc aliꝰ pt̄ triſtari: q̄ꝛ bona aīe
ꝓponēda ſtꝫ bonis corp̄is. q̄ꝛ ſūt dignio
ra ⁊ meliora. Vñ ariſt. i. eth. Bona aīe
ſtꝫ maxīe bona. i. ſcīe ⁊ v̄tutes Itē bonū
cōe ꝓponendū eſt ſingulari vt dicit ariſ.
ij. ethic. Bonū cōe eſt diuiniꝰ q̄ꝫ priua/
tum. Quarto quando quis triſtatur d̄
bonis alterius cum ille cui accidit h̄ bo/
num eſt eo indignus: qd̄ non pōt cōtin/
gere virtuoſis: quia eo ipo q̄ aliquis hʒ
talia iuſtus efficit ⁊ dignꝰ eiſdem. ſʒ eſſe
dicitur de bonis fortuitis que poſſunt
prouenire dignis ⁊ indignis. Sʒ quia
ſm doctrinam fidei bona que ꝓueniūt
indignis in his fortuitis. i. tp̄alibꝫ dei
ꝓuidentia ⁊ iuſta diſpoſitione ꝓueniūt
vel ad illoꝝ correctōem: vt per hec allici
antur ad deum. vł ad remunerationeʒ
ꝓ bonis q̄ hic faciūt. vł ad maioreʒ dā
natiōnē. Ideo ſacra ſcp̄tura ⁊ ſancti do/
ctores talē triſticiā nō cōmēdāt. ſʒ potiꝰ
ꝓhibent. Quia debeo deo cōmittē ⁊ ex
orare deū ꝓ eo vt ſibi grāʒ det. vt ſic vta/
tur talibꝫ bonis temꝑalibꝫ ad ſaluteʒ. ⁊
nō ad dānatōem. Quinto ſi dolet ſoluʒ
ꝓpter eminentiā alteriꝰ: ⁊ talis modꝰ ſi
ſit indeliberatus: eſt pccm̄ veniale: h̄ pa
tet ex eo. q̄ꝛ cū rōe fauet ⁊ optat ſibi om̄e
bonū Ergo ſi dolet de bono alterius ex
inuidentia deliberata de alteriꝰ excellē/
tia ꝓpter h̄ q̄ aliꝰ excedit ipm̄ ī talibꝫ bo
nis: ſcʒ in ſapiētia. vel in rebꝫ tp̄alibꝫ: ſi/
ue ī fauore hoīm ſiue q̄ꝛ habʒ ampliorē
glām ⁊ excellētiā ē pccm̄ mortale. ⁊ in h̄
ē ꝓprie īuidia. ⁊ iſtō ſp̄ ē malū. q̄ꝛ dolʒ d̄
q̄ gaudēdū ē: ſcʒ d̄ bono ꝓximi. q̄ꝛ ē con
tra charitatē ꝓximi. q̄ꝛ ſi diligo ꝓximuʒ
ſic̄ debeo ⁊ teneor: tunc faueo ſibi q̄cq̄d
deus ei fauet. ⁊ ad hoc quilibet tenet.

L ¶ Iſta aūt inuidia ꝓuenit primo
ex ſupbia. vñ Augꝰ de v̄bis dn̄i. ſmōe
liij. Vbicūqꝫ ſurrexerit ſupbia ſtatiʒ erit
ibi inuidia: nō poteſt ſupbus nō eſſe in/
uidus. Item ꝓuenit ex inordinata ꝯcu
piſcentia q̄ ipe appetit illa bona tp̄alia ſi
ue honores in q̇bus ille eū excedit. Vñ
Gregꝰ. in omel. Quicq̇d in mūdo ꝯcu
piſcimus: hoc ꝓculdubio ꝓximis īuide
mus. Videt em̄ q̄ nobis deſit qd̄ aliꝰ
aſſeq̄tur. Item ꝓuenit q̄nqꝫ tal' delibe
rata īuidia (de qua iā dictū eſt) ex certa
malicia. puta cū ꝓpter depauatōeʒ ali/
q̇s nec amat bonū gratie ⁊ v̄tutis in ſe/
ipo: nec videre poteſt in alio. ⁊ hoc eſt in
ſp̄m ſcm̄ peccare. ⁊ hoc peccatum dr̄ in/
uidētia fraterne gratie

¶ De filiabus inuidie.

SEq̄tur de filiabus īuidie. ⁊ q̄n
ſint peccata mortalia vel non
D ¶ Circa qd̄ ſciēdum. q̄ ꝑ
ma filia īuidie eſt odium. hoc ē velle ali
cui malum ⁊ nolle bonū: hoc vtiqꝫ ma/
lū ⁊ ꝑuerſum eſt. q̄ꝛ debeo omnibus bo
nū velle. deus em̄ ex malis que permit/
tit fieri elegit bona. ſʒ īuidia ⁊ odium ecō
uerſo ex bono elegit malū: imo aliq̄ndo
cupit ꝓ bono reddere malū. ⁊ ergo odi
um tale directe opponit charitati. idō ſm
genus ſuū eſt peccatū mortale. ſʒ ꝓpter ī
perfectōem actus poſſit eſſe veniale. ſcʒ
qñ eſt ſine deliberatōe. Odire tn̄ viciuʒ
et nō naturā hoīs nō eſt peccatū nec ꝓ/
prie dr̄ odium: ſʒ potius amor ⁊ dilectio
q̄ꝛ ille q̄ odit malū alicuius ꝓprie diligit
bonū ſuum. Et ſic pʒ q̄n odiū ſm ge/
nus ſuū eſt pccm̄ mortale vel veniale. et
qñ nō. Vñ de odio vicioꝝ ⁊ peccatoꝝ
dr̄ pſ. Perfecto odio oderā illos. Caſ/
ſiodorus. Perfectuʒ odiū eſt hoīes dili
gere ⁊ eoꝝ vicia ſp̄ abhorrere. Vñ etiaʒ
Hugo ſup Eccl'. Perfectū odiū eſt q̄ cri
mina odiunt ⁊ nō hoīes E ¶ Se
cūda filia eſt ſuſurratio. vt ſuſurrare ⁊ diſ
cordias ſeminare īter pacificos. vel ex ī
uidia amiciʒ vel amiciciam auferre ſiue

tollere. Unde dicit glo. Johis. i. Dif/
ferentia eſt inter ſuſurronem ⁊ detracto
rem. Suſurro inter amicos diſcordiã
ſeminat. detractor aũt aliorum bona ne
gat ⁊ minuit: vt patꝫ ſꝫ Hermannum de
ſchildicz Suſurratio ẽ grauius ꝙ ſit de
tractio. Aufert em̄ amicitiã q̄ pfert omi
bus bonis tpalib⁹. qꝛ ſine amicis null⁹
poſſet viuere. vt dicit phs. 8. ethi. Ec/
cleſiaſtici. vi. dr. Amico fideli nlla eſt cõ
paratio. Qꝛ hoc viciũ deus multũ odiat.
ex hoc patet ꝙ deus multũ diligit pacẽ
Ideo venit de celo: vt pacem faceret int
deũ patrẽ ⁊ humanã naturã. Et qñ exi
uit d mũdo ad patrẽ pacẽ ſuis diſcipul
relinquẽs dixit Joh. 14. Pacẽ meã re
linquo vobis. pacẽ meã do vobis. Et
poſt reſurrectionem apparuit diſcipul di/
cens. pax vobis. ⁊ oſtendit eis manus ⁊
pedes q̄ſi diceret. Attẽdite ꝙ chare pa
cẽ emi. q̄ſ eã diligenter ſeruate vt filij dei
eſſe poſitis. Matthei. 5. Vñ et greg⁹.
in paſtoral. Si dei vocãtur filij q̄ pacem
faciũt: pculdubio ſathane ſũt filij q̄ con
fundũt. ergo quicũq ex pposito ⁊ ex inui
dia diſcordias ſeminat int maritũ ⁊ vx/
orem. ſiue inter alios homines cuiuſcun
q conditionis: mortaliter totiens pec/
cat: ⁊ diabolo familiaris fit Vñ Greg
in paſto. Sicut nihil ẽ pcioſius deo vir
tute dilectionis. ita nihil ẽ deſiderabili⁹
diabolo extinctione charitatis Quiſq̄s
enim ſeminando iurgia dilectionẽ proxi
morum perimit hoſti dei familiari⁹ ſer/
uit. Item ſicut pax eſt via ⁊ dux ad vitam
eternã. ita diſcordia ad infernũ Vñ am
bro. ſup lucã. Pax eſt dux ad vitam et/
nam: Et ſic chriſt⁹ morat cũ pacificꝭ. pſ
In pace factus ẽ locus ei⁹. ſic diabol⁹
cũ litigioſis. Et ſicut pacifici in futuro
poſſidebũt regnũ eternũ vbi eterna pax
eſt: ſic litigioſi poſſidebũt infernũ vbi eſt
eterna diſcordia inter demones ⁊ dam/
natos. Vñ etiam aug⁹. de ci. dei. li. 19.
Non poterit ad hereditatem dñi pueni
re quiſquis teſtamẽtũ eius noluerit ob/
ſeruare. Exemplũ: legitur ꝙ q̄dam vir
cũ vxore ſua triginta annis vixit in tãta
pace ꝙ diabolus in his eos ſimul facere
diſcordes nõ potuit. tũc acceſſit diabo/
lus ad quãdam antiquã vetulã ⁊ pmi
ſit ei duos nouos calceos ꝙ faceret diſ/
cordiã inter virũ illũ ⁊ vxorem eius. Qd
illa pmiſit: ⁊ acceſſit ad virũ dicẽs ꝙ vx
or ſua vnũ aliũ haberet quẽ diligeret et
eũ occidere vellet: niſi ſibi valde caute p
uideret. qd idẽ vir pmitus credere nolu
it. Tũc poſtmodũ acceſſit ad vxorẽ di/
cens ei ꝙ maritus vnã aliã amaret. ⁊ cũ
de ſero ſimul comederẽt in mẽſa: vir vx/
orẽ toruo vultu reſpexit. ⁊ vxor econuer
ſo oſtẽdit indignatõem erga virũ. Tũc
vterq cepit adhibere fidẽ vetule. Tũc
altera die acceſſit ad vxorẽ dans ei cõſi/
liũ ꝙ magnũ cultellũ viri ſui ad aquã be
nedictã truderet in eccia. ⁊ de nocte ſub
cuſſino viri poneret ⁊ eũ obdormire de/
ſup pmitteret: tũc eam reamaret. Et ea
dem die acceſſit ad virum dicẽs ei ꝙ de
nocte vigilaret: alſ eum vxor ſua interfi
ceret. ⁊ in ſignũ huius cultellũ ſuum ſub
cuſſino illa nocte inueniret. Quẽ cultel/
lum ipſe ſub capite ſuo reperiẽs arripuit
et vxorẽ ppriam cum eo trãſfixit. Et di
abolus calceos quos vetule pmiſit in
haſta ſuſpẽdit ⁊ ei trãs aquam porrexit
vbi ſtetit ⁊ pãnos lauit dicẽs. vereor ti/
bi appropinq̄re: ne me ſimilit decipias
ſicut virũ ⁊ vxorẽ decepiſti. Vñ metri/
ſta. Femina demonio trib⁹ aſſibus eſt
mala peior. Tertia filia inuidie ẽ gau
dium in aduerſis pximi. ꝙ gaudes de h
ꝙ pximo male ſuccedit. hoc vtiq malũ
eſt ⁊ pverſum. Illa em̄ exultatio inuidi
eſt quaſi gaudiũ freneticoꝝ: q̄ gaudent
de hoc vñ flendũ eſt. immo eſt gaudium
diabolicũ: cũ ſit de malo alterius. De h
gaudio loq̄tur Salomõ Prouer. xvij.
Qui in ruina letat alterius: nõ erit im/
punitus. Mirũ eſt ꝙ inuidi gaudẽt de
malo: cum tamen ipſi quantũ ad natu/
ram ſunt boni. qꝛ omĩs creatura dei bo

na eſt. ergo deberet gaudere de bono et
nō de malo. ꝫ hoc accidit qꝛ malicia eſt
quodāmodo eis in naturā cōuerſa. ⁊ iō
de malicia gaudent inuidi Inuidi vidē
tur peiores porcis. porcus eī̄ porco q̄
occiditur compatitᷓ. ꝫ inuidi oppoſitum
faciūt. ¶ Quarta filia eſt triſticia in ꝓſ-
peris ꝓximi. ⁊ hoc vtiqꝫ malū eſt. ⁊ talis
eſt infeliciſſimus hoīm. qđ ptꝫ ex hoc ꝙ
inuidus excecatᷓ vbi deberet illuminari
Job. v. Per diē incurrēt tenebras Gre
goriꝰ. Mens inuidi cū de alieno bono
affligitᷓ de radio lucis excecatᷓ. Inuidi
adeo ſunt infelices ꝙ ipi amittunt q̄cq̄d
alij lucrantᷓ. qꝛ ipſi de ſanitate alioꝝ infir
mantᷓ. ⁊ de vita moriuntᷓ. Sicut deū di
ligentibꝫ oīa cooperantur in bonū. ita ecō
uerſo īuidis oīa cooperantur in malū que
audiūt vel vidēt. qꝛ ſi bona vꝉ ꝓſpa ꝯti
gāt tūc affligūtᷓ ꝓpterea. ſi aūt mala ⁊ tri
ſtia tūc letantᷓ. ⁊ hoc ſꝫ cedit eis in peri-
culū. vn̄ Seneca. Vtinā inuidi in omi
bus ciuitatibus aures ⁊ oculos habe-
rent: vt de ſingulis ꝓſperitatibꝫ homi-
num torquerētur. ¶ Quinta filia inui-
die eſt detractio. Qualiter āt detractio
deteſtāda eſt. ⁊ quot modis fiat detrac
tio. ⁊ de his q̄ libēter audiunt detractio
nem: hoc totum habetur in quinto pre
cepto. P. ⁊. O.

SEqtur quarto videre q̄ño inui-
dia occultat ſe ſub triplici ſpecie
virtutū. ¶ Primo ſub falſa ſpē
zeli ⁊ rectitudinis. ⁊ hoc maxīe cōtingit
in illis q̄ ſe dicunt odire vicia hoīm. ⁊ cū
ſe diligēter reſumerent inuenirēt ſe non
odiſſe vicia ꝫ naturā. Et inde eſt ꝙ iſti
etiā frequēter dicūt ſolū ſe rephendē vi
cia alioꝝ ex zelo rectitudinis. cū tamen
hoc plerū ꝙ faciant ex fomite odij. qꝛ in-
uident alijs ex hoc ꝙ ſibi parificantᷓ vel
ꝙ ipos excellant in his q̄bus ſingularitᷓ
appetūt apparere. Et iſta occultatio ſm
Grego. eſt nimis piculoſa. qꝛ vt ipe di-
cit eſt difficilᷓ ad cognoſcendū ⁊ etiaꝫ ad
repellendum. Nā vt ibidē dicit Gregꝰ
xxxij. li. moralᷓ. Error dū virtus creditᷓ
difficile emendatᷓ. qꝛ ſepe dū homo cre-
dit ſe exercere ꝟtutis actum: exercet po-
tius viciosum. Et exinde vlterius ꝯtin
git ꝙ homo quādoqꝫ ſuos ꝓprios defe
ctus defendit ⁊ occultat ſub ſpē virtutꝫ
aut amoris aut exercitij ꝟtuoſi. Reme-
diū cōtra pōt eſſe illud. Nam q̄ ſcire de
ſiderat an ipm hoīem vel potius ipſius
viciū odiat. hoc ex eo ſcire poterit. ꝙ ho
mo ſeipm ꝑſcrutetur ⁊ diligenter atten-
dat. vtrū ſincero corde ⁊ dulciter ad illū
afficiatᷓ cuius viciū ꝑſeq̄tur. Et ſi inue-
nit ꝙ illū hoīem dulci corde amplectitᷓ.
ſignū eſt ꝙ ſolū ipſius viciū deteſtatur.
vn̄ Grego. in moralᷓ. Affectꝰ interne di-
lectōis excludit amaritudinem odioſi li
uoris. Si erga illū aliquaꝫ amaritudi-
nem ſui cordis deꝓhendit: nouerit ſe nō
ipm viciū ꝫ naturā ſub ſpē virtutis de-
teſtari. Et huius inuidie Gregꝰ. triplex
ſignū oſtendit. Primū eſt ꝙ facies hoīs
ex eo palleſcit qn̄ ipm cui inuidet intuetᷓ
Scđm ꝙ oculos ſuos deꝓmit nec ipm
delectabilꝛ valet ītueri. Tertiū ſignum
ꝙ ſepe mēs hoīs ꝑ īuidiam tantū ama
ricatur ꝙ pre interna amaritudine den-
tes q̄dam ꝯpreſſione ſtrident. ⁊ mēbra
exteriora frigeſcunt. Item ſcđm reme-
dium ꝯtra hoc eſt ꝙ hō diſcretiōis ocu-
lo dulciter penſet ꝙ ꝓſperitas proximi
ſui bona ſua in nullo diminuit. Et ideo
ſibi ꝯgaudere debet de bonis ſibi diui-
nitus ꝯceſſis: nec de ipſis bonis liuoris
aculeo ſauciari. Gregꝰ. Diminutio liuo
ris eſt affectus interne dulcedinis. Se
cūdo īuidia ſe occultat ſub falſa affectōe
fraterne charitatis. et maxime apparet
in illis qui ſunt ex ſpeciali affectu ad ali
quas ꝑſonas vel ad ordinem aliquē in-
clinati. qꝛ moleſte ferunt ſi alijs ordini-
bus aliquid cōmodi prouenit aut ho-
noris. Et iſti frequenter extenuant bo-
num quod relucet in perſonis alioꝝ
ordinum ſiue in ꝯuerſatione ſiue in doc-
trina ſalutari. Quod exinde contingit

qꝛ timent ꝙ vtilitati ⁊ ſtatui aliorum de
pereat. ad quos magꝫ inclinant̃ ex affe/
ctatõe ſingulari. Remediũ cõtra hoc ꝙ
hõ cõem amorẽ habeat ad oẽs bonos.
et diligenter fugiat amorẽ ſingularez ⁊
ꝓuatum. ⁊ etiã oẽm acceptatõem perſo
narũ. ⁊ ꝑ ſuũ amorẽ ad nullũ ſe inclinet
niſi inquantũ hoc ad eternã beatitudi/
nem dirigere ⁊ iuuare poterit. qꝛ ꝑ h̃ ex/
cludet om̃e odiũ qđ ſe occultare conſue/
uit ſub ſimulata ſpe ficte dilectõis frat̃/
ne. Tertio inuidia occultat ſe ſub ſpecie
falſi amoris p̄tendẽtis ſalutẽ ꝓximi. qđ
apparet maxime in illis q̇ ſub ficta ſpe/
cie amoris humane ſalutꝫ alijs inuidẽt
de bonis ſibi diuinitus ꝯceſſis aſſeren/
tes ꝙ hoc ideo faciũt qꝛ talia bona ſalu
ti eoꝝ nõ expediãt. ⁊ tñ nõ mouentur ex
amore ad hoc: ꝫ plus ex fomite odij vel
rancoris. Et iſta inuidia ſic expellit̃. ꝙ
homo ſinceriter deſideret ꝙ q̇libet aliꝰ
poſſit vti bonis ſibi diuinitꝰ ꝯceſſis ad
laudẽ dei ⁊ ꝓ ſue ſalutis augmẽto. ⁊ ſꝑ
p̄ſumere meliora de ꝓximo q̄ꝫ de ſeipo.

De ira

Tercio vidẽdũ eſt de tercio vi/
cio capitali qđ eſt ira. que ſꝫm
Augꝰ. nihil eſt niſi vlciſcẽdi li
bido A ¶ Ad deteſtatio/
nẽ vero ire p̄mo valere pñt v̄ba ſacre ſcri
pture q̄ nobis diſſuadent illã. vñ Geñ.
xlv. Dixit ioſeph fratribꝫ ſuis redeũtibꝫ
ad patrẽ ſuũ. ne iraſcamini in via. Sic
⁊ nos frẽs ſumus in via ad patrẽ noſtꝝ
celeſtẽ ſingul' diebus dietã vnaz facimꝰ
cũ ſumus in grã. ergo nõ debemus ira/
ſci. Vñ Ecci. vij. Ne ſis velox ad iraſcẽ
dum. vñ Jaco. i. Sit aũt oĩs hõ velox
ad audiẽdum: tardꝰ ad loq̄ndum ⁊ tar
dus ad iram. Scđo p̄t valẽ ad deteſta
tõem huiꝰ vicij. ſ. ire ſi oñdatur q̄ntũ ira
diſpliceat deo. Primo qꝛ hoſpitiũ eius
multũ turbat. Vñ ad Eph. iiij. Nolite
ꝯtriſtare ſpm̃ſcm̃. Gregꝰ. Dũ ira aĩm
pulſat ſpũſcõ ſuam hereditatẽ turbat.
imo quãdoqꝫ patrẽ ⁊ filiũ ⁊ ſpm̃ſcm̃ de
hoſpitio expellit. ⁊ diabolũ introducit.
ſicut in pace factꝰ eſt locus dei: ſic in ira
dyaboli. Itẽ himaginẽ eius in templo
diſſipat: ⁊ diabolũ loco eius ponit. Vñ
ſuꝑ illud Job. v. Virũ iuſtuz interfecit
iracũdia. dicit glo. Mãſuetudo hima/
ginẽ dei in nobis ſeruat q̄ ſꝑ eſt tranq̇l/
la. ꝫ ira diſſipat q̄ multis v̄tutibꝫ ꝓuat.
Qꝫ aũt multũ diſpliceat deo (cũ hima
go eius in hoĩe diſſipat̃) oſtendi poteſt
ꝑ hoc. dicit Augꝰ. ſuꝑ p̄s. In ciuitate
tua himaginez ipſoꝝ ad nihilũ rediges
Merito inq̇t himaginẽ ipoꝝ ad nihilũ
rediget deus in celeſti ciuitate. qꝛ ipſi in
ſua terreſtri ciuitate himaginẽ eiꝰ ad ni/
hilũ redigerũt. Et etiã ꝑ hoc ꝙ tãtũ pec
catũ reputaret̃ ſi aliq̇s himaginẽ cruci/
fixi in ecc̃ia diſſiparet ⁊ ydolũ alicuiꝰ de
monis ꝓ ipſo poneret. Itẽ qꝛ nullũ vi/
ciũ magis ꝯtemnit deũ q̄ꝫ ira. hoc viciũ
apte ſe contra deũ erigit. Vñ Job. xv.
Cucurrit aduerſus eũ erecto collo. Hõ
iratus ipm̃ deũ cõtumelijs afficit: ⁊ niti
tur ſpuere in faciẽ eius. Inſuꝑ iracũdus
aufert deo dominiũ ſuũ. ⁊ diabolũ facit
dñari ibi. ⁊ hoc fit dũ vindictã ſibi vſur
pat quã deus ſibi ſoli retinuit. Deut.
xxxij. Mea eſt vltio ⁊ ego retribuã. Ter
tio valet ad deteſtatõem huiꝰ vicij ꝙ h̃
viciuz valde placet diabolo. Primo qꝛ
valde potens eſt ad impugnatõem ho
minũ ⁊ deſtructõez. qꝛ ꝑ iram multũ do
minat̃ diabolus in hoĩe. Nõ em̃ timet
hõ iratus facere qđ diabolus p̄cipit ei.
quantũcũqꝫ magnũ peccatũ ſit: nõ ꝑcit
vxori: nõ parcit filio. immo hõ iracũdꝰ
deo ⁊ matri eius nõ ꝑcit: ⁊ ſanctis in ce/
lo q̇n eos afficiat ꝯtumelijs. Itẽ placet
ira diabolo. qꝛ hoc pcc̃õ lucrat̃ diabolꝰ
plures hoĩes. q̄ñz totã domũ vel vnam
villã vel vnã patriã hõ iracũdus ꝓuo/
cat ad iracũdiam. vñ Prouer. xix. Ira/
cũdus ꝓuocat rixas. q̇ aũt patiẽs ẽ mi
tigat ſuſcitatas. Vñ iracundus poteſt